

9 Kisgyerek, nagy digitális lábnyom – sharenting és óvodai fotómegosztás

Manapság a gyermekek egyre gyakrabban és egyre korábban – akár már a születésük előtt megosztott ultrahangfotókkal – jelennek meg az online térben.

Az első mosolyok, az első lépések sokszor nem a családi albumba kerülnek, hanem a „digitális vitrinbe”, a nagy nyilvánosság elé. Mire a gyerekek óvodáskorba érnek, akár már több száz kép és információ érhető el róluk az online térben anélkül, hogy erről tudnának.

Ezt a jelenséget nevezzük sharentingnek (az angol „share” = megoszt és „parenting” = szülőség, gyereknevelés szavakból született), vagyis szülői túlposztolásnak. Bár a megosztás jószándékú, fontos végiggondolni, hol és ki láthatja ezeket a tartalmakat.

A digitális lábnyom nem csupán egy virtuális emlékhalmaz, hanem a gyerekről készült és közzétett képek, videók, adatok összessége. Már egy ártatlannak tűnő poszt is sokat elárulhat: hová jár óvodába, mi a neve,

a jele, mikor van a születésnapja stb. Ezeket a képeket le lehet menteni, tovább lehet küldeni, és olyanokhoz is eljuthatnak, akiknek nem szánta a szülő. Az internet nem felejt, és ami ma aranyosnak tűnik, az később kellemetlenné vagy akár szégyenforrássá is válhat, ami a gyermek önbizalmára is hatással lehet: felnőve zavarba hozhatja, és akár kortárs bántalmazás (csúfolás, kiközösítés) alapjául is szolgálhat. Éppen ezért már óvodáskorban – sőt, akár már csecsemőkorban – is érdemes átgondolni, hogy ki láthatja a gyermek fotóit, videóit.

Életképek az uzsonnaasztal mellől

Az óvodák is gyakran dokumentálják a gyerekek életét: a hétköznapi jelenetek, kirándulások, születésnapok mind olyan pillanatok, amelyeket a szülők kérésére vagy ki nem mondott elvárása alapján örökítenek meg az óvodapedagógusok. Ezeket a tartalmakat gyakran a legegyszerűbb megoldásként az intézmény kvázi önkéntesen megosztja honlapján vagy a közösségi médiában. Az emlékeken túl, ha egy fotón felismerhető a gyermek arca, az óvodája neve, az esemény helyszíne, máris olyan

adatok kerülnek nyilvánosságra, amelyekkel vissza lehet élni, vagy amelyekkel beazonosíthatják őt. Mindannyian örülünk, ha gyermekünk pillanatairól képeket kapunk, mialatt nem vagyunk vele, de ennek nem biztos, hogy a legjobb módja, ha nyílt vagy zárt online felületeken osztják meg. Amikor aláírjuk a szülői hozzájáruló nyilatkozatot, akkor az óvodai felületeken való képmegosztás tekintetében gondoljuk át, hogy ezt valóban szeretnénk-e, és ne féljünk nemet mondani rá.

A zárt csoport nem páncélszekrény
Gyakori félreértés, hogy a zárt Facebook-csoport biztonságos. Az itt elhelyezett képek vagy videók letölthetők, továbbküldhetők, és akár illetéktelen kezekbe is kerülhetnek. Az sem mindig egyértelmű, hogy ki a felelős a csoportban megosztott tartalmakért. Kiemelt szerepe van a moderátornak (admin), hisz ő dönt arról, kit enged be a csoportba, vagyis a szülők ezekben a csoportokban akaratlanul is másra bízják, ki fér hozzá a gyerekeikről készült képekhez. Minden olyan fotó, amelyen egy gyermek felismerhető vagy az arca jól látható, személyes adatnak számít. Ez különösen érzékeny információ, hiszen kiskorúról van szó, akiknek a személyiségi és adatvédelmi jogait a törvény kiemelten védi. Az ilyen fotók megosztása csak szülői engedéllyel, korlátozott módon és mindenekelőtt biztonságosan történhet.

#hellovilag – Kis cipők, nagy nyilvánosság

A gyermekek egyszer felnőnek. Belépnek a saját digitális életükbe – de milyen múlttal? A szülők és az óvodapedagógusok nemcsak emlékeket őriznek, hanem jövőt is formálnak, amikor a gyerekekről képeket vagy videókat tesznek közzé. A gyermekek történetei értékesek, de nem mindegy, hogy emlékként őrzjük őket, vagy tartalomként osztjuk meg azokat a világgal.

Mit tehet a szülő és a pedagógus?

- Gyermekünkéről csak olyan képet osszunk meg, amelyen nem felismerhető!
- Kerüljük a fürdős, sírós, kínos helyzeteket bemutató képeket!
- Gondoljuk végig: örülne-e neki a gyermek kamaszként/felnőttként?
- A nyilvános közösségi platformok helyett használjunk zárt, biztonságos családi albumokat, csoportokat!

- Csak írásos szülői beleegyezés birtokában készítsünk fotót vagy videót!
- Nyilvános felületen csak olyan kép jelenjen meg, ahol a gyermek nem felismerhető, nem beazonosítható (ne látszódjon a neve, óvodai jele, arca)!
- Az intézmény készítsen fotózási és adatkezelési szabályzatot!
- Kerüljük a közösségimédia-oldalakon való nyilvános közzétételt – inkább belső, jelszavas rendszert használjanak (pl. KRÉTA, jelszóval védett tárhely)!
- Ne tároljuk a gyermekek fotóit a saját készülékünkön!